

Onderwijskansenbeleid gemeente Terneuzen 2021

Voorkomen, vroegtijdig signaleren en bestrijden van onderwijsachterstanden

Inleiding

De eerste levensjaren van een kind zijn heel belangrijk voor een gezonde ontwikkeling en toekomst. Bij opeenvolging of opeenstapeling van risicofactoren op kind-, ouder- en/of omgevingsniveau lopen kinderen namelijk een groter risico op een verstoorde ontwikkeling. Zelfs op jonge leeftijd zijn al aanzienlijke verschillen te zien. Met extra aandacht en ondersteuning kunnen kinderen in korte tijd hun achterstand inhalen. Investeren in jonge kinderen loont; voor individu, omgeving en samenleving. Daarom moeten kinderen alle kansen krijgen om te kunnen ontmoeten, spelen, ontdekken, leren en ontwikkelen.

Onze gemeente heeft een wettelijke opdracht om samen met onze samenwerkingspartners te zorgen voor onderwijskansen voor kinderen. Het beleid moet gericht zijn op het signaleren en bestrijden van onderwijsachterstanden¹ en het zo vroeg mogelijk bieden van goede onderwijs- en ontwikkelingskansen. Het rijk geeft hiervoor een (specifieke) uitkering. In deze notitie leggen wij het gemeentelijk beleid opnieuw vast en onze plannen voor de komende periode.

Leeswijzer

Wij bouwden deze beleidsnotitie als volgt op:

1. Wettelijk kader
2. Ambitie, doelen, uitgangspunten
3. Wat deden we al en moet dat anders?
4. Wat gaan we nog meer doen?
5. Belangrijke ontwikkelingen
6. Begroting
7. Coördinatie, opvolging en evaluatie

De notitie heeft een aantal bijlagen, waarin we het beleid of de afspraken verder uitwerken of toelichten.

Wettelijk kader

1.1. Verantwoordelijkheden van de gemeente

Het Rijk en de VNG hebben bestuurlijke afspraken gemaakt om te bereiken dat alle peuters gebruik kunnen maken van een voorschoolse voorziening. Dit betekent dat gemeenten zich moeten inspannen voor voldoende en financieel toegankelijk aanbod in een voorschoolse voorziening voor alle peuters waarvan de ouders géén recht hebben op kinderopvangtoeslag.

Het college van burgemeester en wethouders (verder het college) heeft daarnaast op grond van de Wet op het primair onderwijs² de opdracht om te zorgen voor voldoende aanbod van voorschoolse educatie (VE) in aantal plaatsen en spreiding, zodat VE doelgroeppeuters kunnen genieten van een voorschools educatieaanbod. Doelgroeppeuters zijn peuters die het risico lopen om met een onderwijsachterstand in te stromen in het basisonderwijs. Het VE aanbod moet voldoen aan een aantal eisen.

---

¹ We realiseren ons dat het woord 'achterstand' altijd een relatief begrip is. Het is binnen onze wettelijke opdracht een gangbaar begrip, daarom gebruiken we deze term.

² Zie voor de concrete opdracht de artikelen 165 t/m 167a in de Wet op het Primair Onderwijs
<https://wetten.overheid.nl/BWBR0003420/2021-07-01>

Door een nieuwe verdeelsystematiek is ons gemeentelijk onderwijsachterstandenbudget met ingang van 2019 aanzienlijk toegenomen. Daarnaast breidde het rijk de opdracht uit:

- Vanaf augustus 2020 moeten doelgroeppeuters een aanbod van 16 uur voorschoolse educatie per week aangeboden krijgen (was 10 uur), ofwel 960 uur in 1,5 jaar.
- Vanaf 1 januari 2022 moet er voor alle VE-locaties een HBO'er beschikbaar zijn als coach en/of als beleidsmedewerker. Dit is een kwaliteitsimpuls voor de voorschoolse educatie.

De opdracht van het college:

De definitie van 'doelgroeppeuter'	Het college moet helder verantwoorden welke welke kinderen in aanmerking komen voor voorschoolse educatie De gemeente moet hierover overleg voeren.
Het bereik	Het college moet zorgen voor voldoende en kwalitatief volwaardig aanbod van voorschoolse educatie voor alle doelgroepkinderen.
De toeleiding	Het college moet afspraken maken over de wijze waarop kinderen worden toegeleid naar voor- en vroegschoolse educatie.
De doorgaande lijn	Het college moet overleg voeren en afspraken maken over de organisatie van een doorlopende leerlijn van voorschoolse naar vroegschoolse educatie.
Resultaten	Het college moet met schoolbesturen afspraken maken over de resultaten van vroegschoolse educatie.
Integratie en segregatie	Het college moet overleg voeren met de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties over het voorkomen van segregatie, het bevorderen van integratie en afstemmen over inschrijvings- en toelatingsprocedures.

De gemeente is daarbij verantwoordelijk voor de uitvoering van voorschoolse educatie (VE), schoolbesturen voor de vroegschoolse educatie. Het totale aanbod noemen wij voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

Gemeenten hebben daarnaast de mogelijkheid om activiteiten (mee) te faciliteren die bedoeld zijn om onderwijsachterstanden in het basisonderwijs te bestrijden.

1.2. Monitoring van en controle op de kwaliteit

De monitoring van en controle op de kwaliteit van voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en het onderwijs liggen bij de GGD en de Inspectie van het Onderwijs. GGD-Zeeland beoordeelt jaarlijks of VE-locaties voldoen aan de basisvoorwaarden voorschoolse educatie (VE). Dit zijn de wettelijke eisen in de wet Kinderopvang en de Wet Ontwikkelingskansen door educatie (Wet OKE). De Inspectie van het Onderwijs houdt toezicht op de kwaliteit van de uitvoering van voorschoolse educatie en het basisonderwijs (waaronder ook de vroegschoolse educatie) en de wijze waarop de gemeenten de verplichtingen vanuit het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid nakomen. Hiervoor gebruikt de Inspectie van het Onderwijs het onderzoekskader Voorschoolse Educatie en Primair onderwijs³.

³<https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/onderzoekskaders/documenten/rapporten/2020/06/22/onderzoekskader-2017-po-en-vve>

1.3. Specifieke uitkering

Onze gemeente ontvangt een specifieke uitkering van het rijk voor het bestrijden van onderwijsachterstanden. In de wet staat wat onze opdracht is en waaraan wij de middelen mogen besteden.

De kaders voor de besteding van de gemeentelijke middelen liggen vast.

Het college mag de middelen op grond van de Wet Primair Onderwijs inzetten voor:

- voorschoolse educatie.
- overige activiteiten voor leerlingen met een achterstand (basisonderwijs) of gericht op het voorkomen van achterstanden in de Nederlandse taal.
- afspraken in het kader van voor- en vroegschoolse educatie, zoals toeleiding, monitoring, procesbegeleiding en het maken van resultaatafspraken.

Gemeenten mogen de specifieke uitkering niet inzetten in het voortgezet onderwijs. Wel voor de gemeentelijke formatie die nodig is om het beleid te realiseren.

Zie verder de toelichting bij hoofdstuk 6, de begroting.

2. Ambitie, doelen en uitgangspunten

2.1. Ambitie en hoofdoelstelling

*Iedereen kan en mag meedoen in de gemeente Terneuzen.
Kinderen krijgen de kans om zich optimaal te ontwikkelen.*

Uit talrijke onderzoeken blijkt hoe essentieel de ontwikkeling van kinderen in de eerste levensjaren is voor het functioneren op latere leeftijd, zowel op cognitief als sociaal gebied. Kinderen leren in hun eerste levensjaren praten, ze leren de wereld om hen heen kennen, gaan met elkaar spelen en ontplooiën hun creativiteit. De rol van ouders is hierbij groot. We willen dat kinderen een goede start maken en zien het als onze taak, samen met ouders en partners in het onderwijs en kinderopvang, dat alle kinderen een ononderbroken ontwikkellijn doorlopen.

*We willen obstakels die een mogelijke belemmering vormen weg nemen of zo laag mogelijk maken. We willen de situatie creëren dat kinderen meer gelijke kansen en een maximaal ontwikkelrecht krijgen. In het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid richten we ons op voorkomen, vroegtijdig signaleren en bestrijden van onderwijsachterstanden.
Kortom: op het creëren van onderwijskansen.*

2.2. Doelen

We vertalen onze ambitie en hoofddoelstelling naar de volgende doelen:

1. We willen een kwalitatief hoogwaardig, thuisnabij voorschools aanbod voor alle kinderen, zodat kinderen goed starten op de basisschool.
2. We bieden alle Terneuzense peuters de mogelijkheid om vanaf 2 jaar naar een voorschoolse voorziening te gaan, waar gewerkt wordt met een Integraal VE-programma, waar zij kunnen spelen, leren en zich ontwikkelen.
3. We willen dat alle Terneuzense doelgroepkinderen VE gebruik maken van een voorschools educatief aanbod.
4. We willen peuters met (een risico op) onderwijsachterstanden zo goed mogelijk voorbereiden op de basisschool, zodat zij uiteindelijk zonder of met zo min mogelijk

achterstand naar groep 3 kunnen gaan. We willen, dat alle Terneuzense peuters en kleuters minimaal een leeftijdsadequate groei doormaken. Streven is daarbij, dat doelgroepkinderen een meer dan leeftijdsadequate groei doormaken en hun achterstand inlopen.

5. We willen dat de gemiddelde eindtoetsscore van Terneuzense basisscholen tenminste op of boven de ondergrens ligt die de Inspectie van het Onderwijs hanteert⁴.
6. We willen dat ouders actief betrokken zijn bij de ontwikkeling van hun kind(eren).
7. We willen dat het voorschoolse aanbod en het (vroegschoolse) basisonderwijs goed op elkaar aansluiten.
8. We willen de interne zorgstructuur binnen de voorschoolse educatie versterken en zorgen ervoor dat de zorgstructuur van de kinderopvang en het onderwijs aansluiten op de gemeentelijke zorgstructuur.

2.3. Uitgangspunten gemeentelijk beleid

1. We focussen in deze notitie op het onderwijskansenbeleid, binnen de wettelijke opdracht die het rijk ons geeft om onderwijsachterstanden in onze gemeente te signaleren en te bestrijden.
2. Het (gemeentelijk) onderwijsachterstandenbeleid staat niet op zichzelf. Het is een van de opgaves binnen het sociaal domein. De leidende principes in het concept-beleidsplan 'Iedereen aan boord' gelden ook binnen het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid.
3. Het onderwijsachterstandenbeleid is onderdeel van het jeugdbeleid en passende opvang/onderwijs. Bovendien ligt er een link met andere beleidsterreinen, zoals armoedebeleid, volksgezondheid, de aanpak van laaggeletterdheid bij volwassenen, bibliotheekwerk, onderwijshuisvesting en de ontwikkeling van Integrale Kindcentra.
4. Achterstanden worden zo vroeg mogelijk vastgesteld en aangepakt. Daarom is een groot deel van het beleid gericht op de voor- en vroegschoolse periode. We zetten in op preventie en vroegsignalering.
5. Ook wanneer kinderen een VE-aanbod gevolgd hebben, is niet gezegd dat zij voor de rest van hun schoolloopbaan geen onderwijsachterstanden meer zullen hebben. Daarom willen we als gemeente daar waar dat binnen de kaders van onze specifieke uitkering mogelijk is financieel ook blijven inzetten op een extra aanbod voor leerlingen in het basisonderwijs.
6. We bouwen verder op de basis die we in de afgelopen jaren legden, we starten niet op nul.
7. We doen het samen! Centrale partners in het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid zijn de jeugdgezondheidszorg van de GGD, de voorschoolse voorzieningen (kinderopvang) en het (basis)onderwijs.
8. We vertrouwen erop, dat iedere partij verantwoordelijkheid neemt. We geloven in de kennis, betrokkenheid en het eigenaarschap van de mensen op de werkvloer.
9. We werken daar waar mogelijk op regionaal niveau samen met onze collega-gemeenten en stemmen waar het meerwaarde heeft af met de Zeeuwse gemeenten. Wij besteedden tot nu toe minder geld dan wij ontvingen. Dit heeft 3 oorzaken:
  - Als gevolg van COVID-19 lag de prioriteit van scholen, gemeente en kinderopvang in 2020 bij het realiseren van de noodopvang en het switchen naar digitaal onderwijs;
  - Wij ontvangen significant meer middelen dan in de voorgaande planperiode, door de

---

⁴ Voor elke basisschool in Nederland is de ondergrens (minimale waarde) voor de gemiddelde score apart bepaald. Welke gemiddelde score een school moet behalen, verschilt dus per school. De inspectie kijkt eerst goed naar kenmerken van de ouders van de leerlingen om de verwachting te bepalen. Heeft een school meer leerlingen die meer aandacht nodig hebben, dan ligt de ondergrens van de inspectie lager. Wanneer de gemiddelde score van de school op of boven de ondergrens ligt, zijn de resultaten in dat schooljaar voldoende. De resultaten worden gepubliceerd op: <https://scholenopdekaart.nl/>

nieuwe verdeelsystematiek van het rijk;

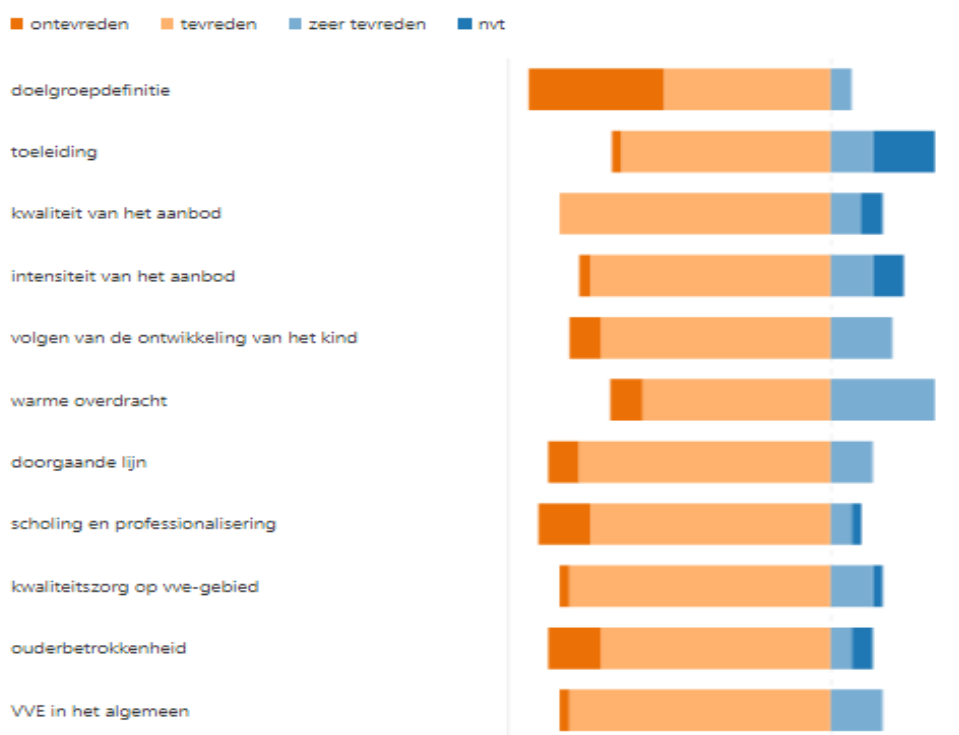
- De specifieke uitkering werd al opgehoogd, voordat de gemeentelijke opdracht werd uitgebreid (invoering 16 uur VE, implementatie HBO-er in VE).

10. Niet bestede middelen moeten aan het eind van de planperiode grotendeels worden terugbetaald. Dit betekent, dat wij de komende jaren extra inspanningen kunnen doen om onderwijachterstanden in onze gemeente te voorkomen, signaleren en bestrijden.

3. Wat deden we al? Moet dat anders?

3.1. Evaluatie 2020, beleidsvoorbereiding 2020 – 2021

In 2020 voerden wij een evaluatie uit naar het onderwijsachterstandenbeleid in onze gemeente, door een enquête uit te zetten onder onze samenwerkingspartners. Op het onderdeel VVE en afspraken voor- en vroegschoolse educatie leidde dit tot de volgende opbrengst (zie ook bijlage 1):

In een werkgroep, bestaande uit een vertegenwoordiging van de onderwijsorganisaties en kinderopvanginstellingen voerden we het gesprek over de opbrengst van de evaluatie, de gesignaleerde verbeterpunten en wensen. Ook stemden we af met onze collega-gemeenten en JGZ-GGD en raadpleegden relevante literatuur⁵.

Ook lieten wij in de jaren 2012 tot en met 2019 periodiek locatiemetingen uitvoeren, waarbij de VE-locaties inhoudelijk werden beoordeeld aan de hand van het onderzoekskader van de Inspectie van het Onderwijs (bijlage 2). Het voormalige VVE-team, dat met ingang van 2020 werd opgeheven, voerde deze locatiemetingen uit⁶.

⁵ Met name op en via de websites <https://goab.eu/> en <https://www.gelijke-kansen.nl/>

⁶ Het VVE-team was gepositioneerd bij aan-z. Toen de betreffende medewerker die de locatiemetingen uitvoerde vertrok, hebben wij in overleg met aan-z en het veld besloten om te stoppen met het VVE-team, met het oog op de komst van de 'HBO-er in de VE'.

We namen deze opbrengsten mee bij de afweging of en op welke wijze wij het bestaande beleid de komende jaren voortzetten of verder ontwikkelen (hoofdstuk 3). Op basis van dit traject doen wij ook voorstellen voor nieuw beleid (hoofdstuk 4).

3.2. Voorschoolse educatie (bereik)

Kwalitatief goed en bereikbaar voorschools aanbod

Op 1 januari 2020 trad de Subsidieregeling Peuteropvang en Voorschoolse Educatie 2020⁷ in werking.

Deze regeling voorziet erin dat:

- iedere peuter in onze regio vanaf 2 jaar gebruik kan maken van peuteropvang;
- iedere peuter in onze regio kan profiteren van een integraal VE-programma;
- iedere doelgroeppeuter VE vanaf 2 jaar voorschoolse educatie aangeboden krijgt;
- iedere doelgroeppeuter VE 960 uur VE aangeboden krijgt in de periode van 2,5 tot 4 jaar (16 uur per week);
- zowel een doelgroeppeuter VE als een niet-doelgroeppeuter VE gebruik kan maken van dezelfde peuteropvang;
- er voor ouders van doelgroeppeuters VE geen financiële belemmeringen zijn om gebruik te maken van het extra uren aanbod⁸.

De peuteropvang is in Zeeuws-Vlaanderen volledig geharmoniseerd met de kinderopvang. Alle kinderopvangorganisaties in onze regio komen in aanmerking voor een subsidie voor het uitvoeren van peuteropvang en voorschoolse educatie. De Zeeuws-Vlaamse gemeenten hebben dezelfde subsidieregeling. In de subsidieregeling stellen we voorwaarden ten aanzien van de kwaliteit.

Door middel van onze subsidieregeling organiseren we dat:

- de kinderopvanginstellingen een aanbod kunnen verzorgen, dat voldoet aan de wettelijke kwaliteitseisen⁹, die worden gecontroleerd door de GGD en de Inspectie van het onderwijs.
- het aanbod zo thuisnabij mogelijk is en er een dekkend aanbod is van voorschoolse educatie in de regio.
- er sprake is van integratie: doelgroeppeuters VE zitten in dezelfde groep als peuters zonder risico op onderwijsachterstanden.
- de kinderopvanginstellingen uitvoering kunnen geven aan de afspraken die we maakten met onderwijs en kinderopvang op het gebied van toeleiding, warme overdracht en de doorgaande lijn.

Wij verlenen een subsidie op basis van het feitelijke aantal (doelgroep)peuters dat deelneemt. De regeling werd in samenwerking met de kinderopvanginstellingen ontwikkeld.

De GGD beoordeelt periodiek de basiskwaliteit van de peuteropvang en voorschoolse educatie. De Inspectie van het Onderwijs beoordeelt de inhoudelijke kwaliteit aan de hand van een hiervoor ontwikkeld onderzoekskader. Dit gebeurt echter niet periodiek. Daarom kunnen we aanvullend op het onderzoek van GGD en de Inspectie van het onderwijs kwaliteitsonderzoeken (laten) uitvoeren.

We zijn tevreden over de kwaliteit van VE, maar zien nog wel verbeterpunten. We faciliteren de versterking van kwaliteit van VE. Hierdoor kunnen we onderwijsachterstanden eerder signaleren en bestrijden, maar ook jeugdhulpproblematiek tijdig signaleren en aanpakken

⁷ <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR633201/1>

⁸ De extra dagdelen voor doelgroeppeuters VE zijn gratis, wanneer ouders de eigen bijdrage over de eerste twee dagdelen niet kunnen betalen, kunnen zij een beroep doen op bijzondere bijstand.

⁹ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0017017/2021-07-01#Hoofdstuk2>

(preventie en vroegsignalering) èn voorkomen.

We investeren de komende periode in elk geval in:

- De inzet van een HBO-er in de VE. Dit is een wettelijke opdracht. We stelden hiervoor samen met de kinderopvanginstellingen en de gemeenten Sluis en Hulst een plan op inclusief begroting. Het plan heet 'pedagogisch beleidsmedewerker in de VE'. Wij verwijzen u naar het plan in bijlage 3 voor een toelichting op de inhoud van de functie, de gemeentelijke subsidie, de afspraken over evaluatie en verantwoording en de activiteitenplanning.
- Extra inzet van pedagogisch medewerkers (PM-ers) op VE-locaties met veel doelgroeppeuters of waar doelgroeppeuters zitten die extra aandacht vragen. Dit kunnen we de komende twee jaar bovendien nog extra faciliteren. Dit komt ten goede aan doelgroeppeuters die door COVID-19 niet naar de VE-locatie konden, later zijn gestart of kwetsbaar(der) zijn geworden door COVID-19.
- Het verder versterken van de inhoud van het V(V)E-aanbod: een beredeneerd aanbod dat nog beter aansluit bij het ontwikkelingsniveau, de behoeften en de talenten van een kind.

We onderzoeken momenteel samen met de kinderopvanginstellingen wat verder nog nodig is om de interne zorgstructuur en daarmee de kwaliteit van VE te versterken. De kinderopvanginstellingen ontwikkelen hiervoor eerst gezamenlijk een visie op zorg binnen de kinderopvang. Het doel is om het uitvoeringsplan eind dit jaar gereed te hebben.

De pedagogisch beleidsmedewerker in de VE krijgt een rol in de kwaliteitsbewaking van de locaties. Daarnaast kunnen wij ook door een onafhankelijke organisatie de kwaliteit van de VE laten beoordelen.

Voorschoolse Educatie in de vakantieperiode

In overleg met de kinderopvanginstellingen faciliteren de Zeeuws-Vlaamse gemeenten in 2021 opnieuw een aanbod van zomer, herfst en kerst-VE aan peuters met een risico op onderwijsachterstanden. Het gaat om een aanbod van 3 weken tijdens de zomervakantie, één week tijdens de herfstvakantie en één week tijdens de kerstvakantie.

De kinderopvanginstellingen doen gezamenlijk een beroep op de landelijke regeling, de 'Subsidieregeling inhaalslag en ondersteuningsprogramma aanvullend op voorschoolse educatie 2020 – 2021'¹⁰. Deze werd in het leven geroepen om peuters met een indicatie voor voorschoolse educatie extra ondersteuning te bieden, veroorzaakt door de sluiting van de peuteropvang vanwege COVID-19. Wanneer de landelijke subsidie wordt gehonoreerd, geldt deze subsidie als een voorliggende voorziening ten opzichte van de gemeentelijke regeling vakantie-VE (bijlage 4), voor die dagdelen die vanuit de regeling bekostigd kunnen worden. Gemeenten bieden een garantstelling.

Afhankelijk van financiële ruimte binnen de specifieke uitkering faciliteren we een aanbod van vakantie-VE ook in de komende jaren.

3.3. Afspraken rond voor- en voorschoolse educatie

Eén Zeeuws-Vlaamse definitie voor doelgroeppeuters VE

De gemeente stelt vast welke peuters in aanmerking komen voor een VE-indicatie. Over de inhoud van de doelgroepdefinitie overleggen we met de jeugdgezondheidszorg/GGD, kinderopvanginstellingen en het basisonderwijs. JGZ/GGD ziet (bijna) alle kinderen in onze gemeente en bepaalt op grond van de doelgroepdefinitie welke kinderen in aanmerking komen voor een VE-indicatie. Peuters met een VE-indicatie krijgen vanaf het moment dat zij

¹⁰ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0043598/2021-03-27/0/Artikel2>

2 jaar zijn voorschoolse educatie en vanaf het moment dat zij 2,5 jaar zijn extra dagdelen voorschoolse educatie aangeboden.

In 2019 stelden de Zeeuws-Vlaamse gemeenten in overleg met de kinderopvanginstellingen en de schoolbesturen voor basisonderwijs de doelgroepdefinitie VE opnieuw vast. We maakten de afspraak om deze na 2 jaar te evalueren. Uit de evaluatie van het onderwijsachterstandenbeleid bleek, dat organisaties het minst tevreden waren over de doelgroepdefinitie voor VE. Kinderen vielen buiten de boot.

Landelijk stelt het rijk voor 15% van de kinderen met het hoogste risico op achterstanden extra financiering beschikbaar. Op basis van de nieuwste landelijke criteria voor de bekostiging van gemeenten berekende het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), welk percentage kinderen tussen de 2,5 en 4 jaar een hoog risico op een onderwijsachterstand heeft. Het gaat voor onze gemeente om 20% van de peuters (peiljaar 2018). Uit de periodiek door JGZ/GGD Zeeland aangeleverde monitor blijkt, dat op 1 april 2021 16% van de peuters tussen de 2 en 4 jaar in onze gemeente een VVE-indicatie krijgt.

In de afgelopen periode voerden we gesprekken met onze samenwerkingspartners. Dit heeft uiteindelijk geleid tot een voorstel om de doelgroepdefinitie aan te passen. Wij maakten hierbij gebruik van de indicatoren die het CBS¹¹ vaststelde om onderwijsachterstanden te voorspellen.

De volgende kinderen komen in aanmerking voor voorschoolse educatie:

Kinderen van 2 tot 4 jaar

- die een feitelijke achterstand hebben óf die een hoog risico lopen op spraak/taalachterstand in de Nederlandse taal bij aanvang van de basisschool en waarbij ouder(s) onvoldoende in staat zijn om de ontwikkeling van het kind zodanig te stimuleren dat deze achterstand wordt ingelopen, en/of;
- waarvan het opleidingsniveau van (beide) ouder(s) ten hoogste mbo-1 niveau of lager is, en/of;
- waarbij de thuistaal niet Nederlands is èn het opleidingsniveau van (beide) ouder(s) ten hoogste mbo-2 niveau of lager is, en/of;
- waarbij uit de onderbouwde observatie gegevens van JGZ/GGD of de samenwerkingspartners (onderwijs, opvang, toegang) naar oordeel van JGZ/GGD blijkt dat het kind baat heeft bij VE vanwege een sociaal-emotionele ontwikkelingsachterstand en/of;
- waarvan de ouders in de schuldsanering of schuldhulpverlening via de gemeente zitten.

Het aanbod is van 2 tot 2,5 jaar 8 uur per week en vanaf 2,5 jaar tot 4 jaar 16 uur per week.

Voor de uitvoeringsafspraken verwijzen wij naar de Samenwerkingsovereenkomst Voor- en Vroegschoolse Educatie 2021 (Bijlage 5).

Wij voeren jaarlijks Op Overeestemming Gericht Overleg met onze samenwerkingspartners over de doelgroepdefinitie voor voorschoolse educatie. Wanneer het aantal doelgroepeuters uit de pas gaat lopen met de landelijke monitor kan dit een aanleiding zijn om de definitie bij te stellen.

Toeleiding

¹¹ <https://vng.nl/publicaties/infographic-onderwijsachterstanden-cbs-indicator>

JGZ/GGD ziet bijna alle Terneuzense kinderen. JGZ/GGD speelt daarom een belangrijke rol in het gemeentelijk onderwijskansenbeleid. Niet alleen omdat de jeugdverpleegkundigen doelgroeppeuters signaleren, indiceren en doorverwijzen naar het VE-aanbod, maar ook omdat zij alle ouders stimuleren om gebruik te maken van de peuteropvang. Ook legt de JGZ/GGD waar nodig een verbinding naar de zorg (waaronder de jeugdhulp).

In 2021 actualiseerden wij de uitvoeringsafspraken tussen JGZ/GGD, de kinderopvanginstellingen en het basisonderwijs, die bedoeld zijn om doelgroeppeuters toe te leiden naar het aanbod en te zorgen voor een versterking van doorgaande lijn, door middel van een (warme) overdracht en afstemming (bijlage 5).

JGZ/GGD en de kinderopvanginstellingen leveren periodiek informatie aan bij onze gemeente, waaruit blijkt:

- Hoeveel (doelgroep)peuters er zijn binnen onze gemeente
  - Hoeveel peuters daarvan aankomen bij de voorschoolse voorzieningen
  - In welke postcodegebieden het non-bereik zit en wat daarvan de redenen zijn.
- We voeren op uitvoeringniveau het overleg met elkaar om deze cijfers te duiden en te kijken hoe we het bereik verder kunnen vergroten.

Op 1 oktober 2020 waren er 918 peuters in onze gemeente. 70% van de peuters bezocht de voorschoolse voorzieningen in onze gemeente. 127 van de 918 peuters (14%) had een VE-indicatie (doelgroeppeuter). Van deze 127 peuters maakten 91 peuters gebruik van het VE-aanbod. Dat is 72%. Een jaar eerder was het aantal doelgroeppeuters hoger en bereikten we nog 78% van de doelgroeppeuters. We vermoeden, dat COVID-19 hier een rol in heeft gespeeld. JGZ/GGD zag tijdens de lockdown minder gezinnen en peuters startten later met VE door de lockdown. Zie voor de monitor op kern- en wijkniveau: bijlage 10b.

Wij voeren jaarlijks Op Overeenstemming Gericht Overleg met onze samenwerkingspartners over de inhoud van de samenwerkingsovereenkomst. Wij actualiseerden in 2021 de uitvoeringsafspraken in de Samenwerkingsovereenkomst Voor- en Vroegschoolse Educatie. Schoolbesturen en kinderopvanginstellingen stemden in. Op basis van de monitor van JGZ/GGD en de kinderopvanginstellingen kunnen we gerichte interventies doen om het aantal doelgroepkinderen in de VE te verhogen. (Bijlage 5). Om het jaar doen we een meer uitgebreide evaluatie.

Doorgaande lijn van voor- naar vroegschoolse educatie

Wij actualiseerden in 2020 de afspraken met de kinderopvang en het basisonderwijs in het kader van de doorgaande lijn. Het onderzoekskader van de Inspectie van het Onderwijs ligt aan de basis van onze lokale afspraken. Wij continueren deze afspraken ook in 2021.

U vindt deze afspraken in bijlage 6.

Kinderopvanglocaties en basisscholen werken met elkaar samen op kern- of wijkniveau en voeren de afspraken uit. In bijlage 7 treft u een overzicht van de samenwerkende partijen op kern- of wijkniveau. Jaarlijks evalueren zij de afspraken (goed – voldoende – kan beter) op de verschillende facetten van de doorgaande lijn:

- Coördinatie
- Warme overdracht
- Aanbod
- Pedagogisch klimaat
- Educatief handelen
- Ouders
- Zorg en begeleiding

Uit de evaluatie van het jaar 2020 blijkt, dat de partijen over het algemeen tevreden zijn over de kwaliteit van de samenwerking. Door COVID-19 lag de focus afgelopen jaar niet op het verder uitwerken van het uitvoeringsbeleid op de locaties, maar maakten de partners wel gebruik van de basis die in de afgelopen jaren werd gelegd.

Op basis van de jaarlijkse evaluatie op locatieniveau stellen wij de uitvoeringsafspraken telkens waar nodig bij. We bespreken de voortgang in een werkgroep en agenderen de opbrengst en knelpunten in een overleg met de schoolbesturen en besturen voor kinderopvang.

Resultaatafspraken

Wij maakten resultaatafspraken in onze gemeente. Deze afspraken zijn bedoeld als streven/ambities en niet als doelen die gehaald moeten worden. Het is dus geen verantwoordingsmaat, maar een middel om met elkaar te bespreken wat nog beter kan en hoe.

We hebben de ambitie dat op alle voorscholen en vroegscholen zowel de doelgroepkinderen als de andere kinderen:

- ++ of +- scoren op de basiskenmerken
- minimaal een 3,5 scoren op betrokkenheid
- minimaal een leeftijdsadequate groei doormaken. Streven daarbij is dat de doelgroepkinderen een meer dan leeftijdsadequate groei doormaken, zodat zij hun achterstand inlopen.

Onze resultaatafspraak is: Minimaal 90% van alle kinderen laat een ontwikkeling zien die overeenkomt met onze ambitie.

Wij gebruiken hiervoor geen toetsen, maar de gegevens uit het peuter- en kleutervolgsysteem KIJK!, dat pedagogisch medewerkers in de kinderopvang en leerkrachten gebruiken om de ontwikkeling van een kind te volgen.

Wij hebben deze afspraken laten monitoren over het schooljaar 2017 – 2018.

Hieruit bleek het volgende:

Basiskenmerken:

- Totale groep: resultaatafspraak behaald
- VVE-doelgroep: meer +- scores in vergelijking met de totale groep. Resultaatafspraak eind schooljaar 2016-2017 nog niet behaald, eind schooljaar 2017-2018 wel.

Betrokkenheid:

- Totale groep: beide schooljaren resultaatafspraak bijna behaald.
- VVE-doelgroep: 83-85% scoort 3,5 of hoger. Resultaatafspraak nog niet behaald.

Leeftijdsadequate groei:

- Totale groep: resultaatafspraak behaald.
- VVE-doelgroep resultaatafspraak behaald.

Voor een toelichting op de begrippen, de belangrijkste conclusies en aanbevelingen verwijzen wij u naar de bestuurlijke rapportage bijlage 8, pagina 16,17,18.

In 2022 maken we een nieuwe gemeentelijke rapportage op.

Hierbij maken we de volgende opmerkingen:

- Mogelijk moeten wij de resultaatafspraken herzien, omdat steeds meer scholen geen gebruik meer maken van het volgsysteem KIJK!
- Er zit een hiaat in beschikbare gegevens, omdat tijdens COVID-19 het systeem niet altijd kon worden gevuld.

Binnen de afspraken 'doorgaande lijn' agenderen we het eenduidig toepassen van het volgsysteem binnen een cluster (aanbeveling uit de vorige rapportage).

Startgroepen

Sinds een aantal jaren werken de schoolbesturen voor primair onderwijs, kinderopvanginstellingen en de Zeeuws-Vlaamse gemeenten op lokaal en regionaal niveau samen om te komen tot een toekomstbestendig aanbod van voorzieningen voor onderwijs en opvang binnen onze gemeente. Eén van de speerpunten is het continueren en eventueel uitbreiden van startgroepen in de grensregio.

De kern van het concept startgroepen is de volgende:

1. Thuisnabije en laagdrempelige voorziening voor peuters van 2-4 jaar
2. Integrale, kwalitatief hoogwaardige voorziening (iedere startgroep biedt voorschoolse educatie) met naadloze overgang van peuter naar kleuter (soepel scharnierpunt)
3. Financieel aantrekkelijk(-er) voor ouders (4 of 5 dagdelen aanbod, waarvan de ouders voor slechts 2 dagdelen een eigen bijdrage betalen).
4. De startgroepen worden als een belangrijk instrument gezien tegen de 'weglek' naar België van leerlingen. Onder de twaalf jaar vindt deze weglek met name plaats in de grensregio.
5. Daarnaast dragen de startgroepen bij aan het versterken van de basisschool c.q. het Integraal Kind Centrum (IKC) in de kernen die als gevolg van de krimp al aanzienlijk zijn gedaald in de omvang van het aantal leerlingen.

Uitgangspunt is dus een aanbod van gratis dagdelen in de grensstreek waar de weglek procentueel/in absolute aantallen significant is. Voor de gemeente Terneuzen gaat het om het behoud van aanbod in de kernen Sas van Gent, Westdorpe en Koewacht. De bijdrage van het primair onderwijs, kinderopvang en de 3 gemeenten is gelijk verdeeld over de drie partijen na aftrek van de bijdrage van het voortgezet onderwijs en gebaseerd op de werkelijke kosten op jaarlijkse peildata 1 april – 1 oktober.

Het college besloot op de startgroepen onderdeel te maken van het onderwijsachterstandenbeleid. Wij committeerden ons tot en met 2023 aan de startgroepen met het aangaan van de Regiodeal 'Kraamkamer van Zeeuws-Vlaanderen'.

Wij maken op basis van een inhoudelijke evaluatie en op basis van de bereidheid en de mogelijkheid van onderwijs en kinderopvang om mee te blijven betalen een keuze over het continueren van onze inzet in de startgroepen na 2023. Ook de landelijke ontwikkelingen op dit terrein spelen hierbij een rol.

Ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie

We willen, dat ouders actief betrokken zijn bij de ontwikkeling van hun kind(eren). Ouders zijn onmisbaar om achterstanden te voorkomen of te verminderen. Daarom hebben wij sinds een aantal jaar het project 'Iedereen Telt Mee' en toetsen wij in plannen van onze samenwerkingspartners (bijv. zomerschool, schakelklas) of er aandacht is besteed aan ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie.

Uit onderzoek is gebleken dat gezinsgerichte programma's een positief effect hebben op de ontwikkeling en het schoolsucces van kinderen. Dit effect wordt versterkt wanneer gezins- en centrumgerichte programma's worden gecombineerd. Dit gebeurt binnen het project Iedereen Telt Mee, dat aan-z in opdracht van onze gemeente al een aantal jaar uitvoert. Het goedgekeurde plan 2021 vindt u in bijlage 9.

Uit de evaluatie van het onderwijsachterstandenbeleid bleek, dat van de ondervraagden die bekend waren met het project, 80% tevreden is. Zij gaven de onderlinge afstemming tussen de gezinsgerichte en centrumgerichte aanpak mee als aandachtspunt.

De Inspectie van het Onderwijs stelt in het waarderingskader, dat het belangrijk is, dat de gemeente concreet beleid ontwikkelt waarin is aangegeven welke doelen de gemeente

nastreeft op het gebied van ouderparticipatie, op welke wijze de gemeente deze doelen wil verwezenlijken, welke instellingen hierbij betrokken zijn en welke concrete resultaten de gemeente verwacht te behalen. Hierbij is het belangrijk dat we als gemeente een belangrijke analyse hebben van de ouderpopulatie die wij willen bereiken met ons beleid. Onze gemeente heeft dit nog niet.

Wij ontwikkelen in het schooljaar 2021 – 2022 ouderbeleid in onze gemeente.
Wij evalueren in het schooljaar 2021 – 2022 het project Iedereen Telt Mee. Dit doen wij in samenwerking met aan-z. De opbrengst van deze evaluatie nemen wij mee in het ouderbeleid dat wij opstellen.

3.4. Activiteiten binnen het onderwijs

Zomerschool

Volgens het NRO (Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek) zijn zomerscholen effectief voor het inhalen van achterstanden. De zomerschool Terneuzen 2020 is langs de meetlat gelegd van wat volgens het NRO een effectieve inrichting vormt. Hieruit blijkt, dat de zomerschool in Terneuzen aan al deze criteria voldoet. Met ingang van 2020 richten we ons in de zomerschool ook op anderstalige kinderen. Uit de kwalitatieve evaluatie van het onderwijsachterstandenbeleid bleek een grote tevredenheid over de zomerschool 2020. Aandachtspunt was, dat de zomerschool zich ook zou moeten richten op de jongere kinderen. In 2021 hebben wij samen met de vakantie-VE een aanbod tijdens de zomer vanaf de peuters tot en met groep 7.

In de komende jaren blijven wij een bijdrage leveren aan de zomerschool, op voorwaarde dat het schoolbestuur ook blijft investeren. Dit doen wij op basis van een gezamenlijk plan van het schoolbestuur, de kinderopvanginstellingen en onze gemeente. Dit plan wordt jaarlijks op basis van de evaluatie over het voorafgaande schooljaar opgesteld.

Schakelklassen

Wij geven een financiële bijdrage voor vier 'schakelklassen' in onze gemeente (Marijkeschool, Kameleon, De Stelle-Zeemeeuw en de Oude Vaart). Dit beleid gaat al een aantal jaar terug. In een schakelklas krijgen basisschoolleerlingen intensief taalonderwijs in een kleine groep. Dit kan tijdens de normale schooltijden of tijdens extra lessen (verlengde schooldag). Oorspronkelijk stelde het rijk een aantal strikte eisen aan het ondersteunen van activiteiten binnen de scholen: zo mochten kinderen maximaal één jaar in de schakelklas zitten en was het niet toegestaan om naast een groepsaanpak een andere interventie in te zetten (bijv. intensieve leertijdverlenging), wanneer dit ten koste ging van een minimaal aantal groepsuren. Inmiddels heeft het rijk deze eisen losgelaten en onze gemeente ook. We verwachten wel dat er effectieve interventies worden ingezet. In de praktijk kennen nu drie van de vier gemeentelijke schakelklassen een meer hybride werkwijze. Drie van de vier schakelklassen zijn bovendien gericht op anderstalige leerlingen.

Dankzij de verhoging van het gemeentelijk onderwijsachterstandenbudget en het feit, dat we middelen overhielden in de afgelopen jaren, kunnen we de komende jaren meer scholen ondersteunen. We selecteren deze scholen op basis van een door het CBS ontwikkeld model van 'schoolweging' en 'schoolspreiding'. Het rijk gebruikt dit model om leerresultaten te voorspellen en op basis daarvan onderwijsachterstandsmiddelen toe te kennen aan scholen. Hoe hoger de schoolweging, hoe lager het veronderstelde resultaat. Hoe hoger het spreidingsgetal, hoe meer verschillen je hebt binnen je schoolpopulatie. Bij een hoog spreidingsgetal is meer differentiatie nodig in het aanbod binnen een groep.

We breiden het aantal scholen die een bijdrage ontvangen de komende schooljaren uit van vier naar acht scholen. We selecteerden deze scholen op basis van 'schoolweging' en

'schoolspreiding'. Bijlage 10a. Het 'schakelklasbudget' vormt onderdeel van het 'locatiebudget', zodat een samenhangend geheel van interventies op locatieniveau ontstaat (zie verder hoofdstuk 4.1).

3.5. Integratie en segregatie

De gemeente, schoolbesturen en kinderopvanginstellingen moeten tenminste jaarlijks overleg voeren "over het voorkomen van segregatie, het bevorderen van integratie, afstemming over inschrijvings- en toelatingsprocedures en het uit het overleg voortvloeiende voorstel van het bevoegd gezag van in de gemeente gevestigde scholen om tot een evenwichtige verdeling van leerlingen met een onderwijsachterstand over de scholen te komen"

We stelden in 2013 gezamenlijk het volgende beleid vast en dat jaarlijks opnieuw bekrachtigd. Dit beleid is ook opgenomen in het voorzieningenplan 2017 van de gemeente Terneuzen. De door de gemeente gesubsidieerde peuteropvang en kinderdagverblijven binnen onze gemeente zijn algemeen toegankelijk. Enkel voor de reformatorische peutergroep de Schatzoekertje maken we een beredeneerde uitzondering.

De gemeente Terneuzen kiest er in overleg met de kinderopvanginstellingen voor om het VE-programma geïntegreerd aan te bieden binnen het reguliere aanbod. Dit betekent dat er géén aparte groepen zijn voor doelgroeppeuters en niet-doelgroeppeuters VE, dus geen gesegregeerd aanbod van voorschoolse educatie.

De schoolbesturen Perspecto en Probaz (m.i.v. 1 augustus gefuseerd onder de naam 'Elevantio') hebben uitgesproken met elkaar de algemene toegankelijkheid en diversiteit van het onderwijsaanbod in de gemeente te zullen waarborgen. Zij hanteren geen inschrijvings- of toelatingsprocedures.

We voeren jaarlijks Op Overeenstemming Gericht Overleg met de samenwerkingspartners. Zolang er geen aanleiding voor is om het te veranderen, continueren we het bestaande beleid.

4. Wat gaan we nog meer doen?

Uit de evaluatie bleek dat er enerzijds behoefte was aan ondersteuning op maat (locatiespecifiek) en anderzijds aan 'generieke ondersteuning'. Daarom zetten wij in de komende periode op allebei in.

4.1. Maatwerk: locatieplannen

Iedere school/kinderopvang heeft een eigen doelgroep die een eigen aanpak vraagt. De samenwerking tussen kinderopvang en basisschool kent ook binnen elke locatie weer andere aandachtspunten. We willen de locaties ruimte bieden om maatwerk te leveren. Dit doen we wel binnen een aantal algemene kaders en voorwaarden, zie bijlage 11.

Dankzij de verhoging van het gemeentelijk onderwijsachterstandenbudget en het feit, dat we middelen overhielden in de afgelopen jaren, kunnen we de komende jaren meer locaties ondersteunen. We selecteerden voor het schooljaar 2021 – 2022 13 locaties op basis van een door het CBS ontwikkeld model van 'schoolweging' en 'schoolspreiding' en het percentage doelgroeppeuters VE.

We stellen aan een aantal locaties van kinderopvang en basisonderwijs (zie voor de samenwerkende partners nogmaals bijlage 7 en voor de locaties 10a) per schooljaar een 'locatiebudget' beschikbaar voor het signaleren en bestrijden van onderwijsachterstanden. In het schooljaar 2021 – 2022 gaat het om een budget van 50.000 euro of 75.000 euro,

afhankelijk van de schoolgrootte.

Jaarlijks stellen we samen met de partners in het Op Overeenstemming Gericht Overleg het aantal locaties dat wij vanuit de specifieke uitkering kunnen faciliteren en de verdeling van de middelen tussen de locaties opnieuw vast.

Het gaat dus om een gezamenlijk en integraal plan, met inzet van bewezen effectieve interventies en gericht op de doelgroep.

4.2. Een generieke, locatieoverstijgende aanpak

Een aantal thema's vragen (ook) een locatieoverstijgende aanpak.

Lerend netwerk

We willen een lerend netwerk vormen, ook bij de aanpak van onderwijsachterstanden.

Het vormen van een lerend netwerk is ook één van de ambities die we formuleerden in de regionale ontwikkelagenda 'Rondom het kind' (zie ook hoofdstuk 5). De wijze waarop we het lerend netwerk vormgeven, is een doorlopend proces. Dit kan bijvoorbeeld door middel van scholing, studie- en leerbijeenkomsten, intervisie, het delen van goede voorbeelden en tools via de website 'Kind in Zeeuws-Vlaanderen'¹² of locatiebezoeken. Wij sluiten hierbij waar mogelijk aan bij regionale aanpak (die breder is dan de aanpak van onderwijsachterstanden) en inventariseren waar concrete behoeftes liggen.

Aanpak anderstaligen (NT2-aanpak)

Zowel binnen de kinderopvang als binnen het basisonderwijs is de organisatie van het aanbod aan anderstalige kinderen een thema. De vier fuserende schoolbesturen oriënteren zich op dit moment op de wijze waarop zij het aanbod voor anderstaligen binnen de Zeeuws-Vlaanderen in de toekomst willen vormgeven. De vier voormalige schoolbesturen kenden immers allemaal een net wat andere aanpak. Met ingang van het schooljaar 2021 – 2022 sluiten kinderopvang en gemeenten hierbij aan. Het doel is om dit thema komend schooljaar samen uit te werken.

Ouderparticipatie/ouderbeleid

Zie hoofdstuk 3.3. bladzijde 11.

We werken de locatieoverstijgende thema's in het schooljaar 2021 – 2022 verder uit. We zorgen ervoor dat de aanpak op locatieniveau en de generieke, locatieoverstijgende aanpak elkaar versterken en voorkomen dubbelingen.

4.3. Overige activiteiten

Kleuterkansgroep (KKG)

Wij verstrekken met ingang van het schooljaar 2021 – 2022 een bijdrage aan de kleuterkansgroep (collegebesluit d.d. 1 juni 2021).

Het betreft een Zeeuws-Vlaams project voor in eerste instantie twee jaar, met de intentie om de aanpak structureel te maken. Kleuters in de kleuterkansgroep krijgen onderwijs in een kleine groep (maximaal 12 kinderen), waar naast een leerkracht ook een klassenassistent en een pedagogisch medewerker betrokken zijn. Alle ontwikkelingsgebieden krijgen aandacht. Eventuele ondersteuning thuis is erop gericht om op school geoefende vaardigheden met ouders door te nemen, zodat deze kunnen worden toegepast in de thuissituatie (vergroten ouderbetrokkenheid). Door gelijktijdig te werken aan taal, rekenen, en de sociaal-emotionele ontwikkeling binnen de onderwijssetting willen we realiseren dat kinderen hun achterstand inlopen en de afstemming tussen de aanpak thuis en de aanpak op school wordt verbeterd.

¹² <https://www.kindinzeeuwsvlaanderen.nl/actueel>

Wanneer sprake is van gezinsproblematiek of zwaardere GGZ-problematiek wordt contact gezocht met de toegang (Hulst voor Elkaar/Porthos/aan-z) en wordt op individuele basis gekeken wat voor dit kind/gezin nodig is vanuit de jeugdhulp, zoals dat nu ook gebeurt. Kinderen die vanwege hun specifieke problematiek of handicap op speciaal onderwijs zijn aangewezen, behoren niet tot de doelgroep van de KKG.

5. Belangrijke ontwikkelingen

Zonder uitpuittend te kunnen zijn (zie ook hoofdstuk 2.3. uitgangspunt 3), willen we de volgende ontwikkelingen noemen. Deze ontwikkelingen kunnen het gemeentelijk onderwijskansenbeleid beïnvloeden (lees: positief versterken).

Nationaal programma onderwijs

Het Nationaal Programma Onderwijs is een steunprogramma in verband met de COVID-19 crisis voor het funderend onderwijs (basisonderwijs en voortgezet onderwijs), het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en het hoger onderwijs. Het rijk is voornemens om ook circa € 300 miljoen aan gemeenten uit te keren verdeeld over een periode van 2 jaar. Dit gebeurt in de vorm van een specifieke uitkering. Gemeenten met veel leerlingen met een hoog risico op onderwijsachterstanden ontvangen meer geld. Het rijk koppelt concrete bestedingsdoelen aan deze uitkering.

Integrale Kindcentra

We zetten in op de vorming van Integrale Kindcentra binnen onze gemeente. Afstemmingsafspraken in het kader van de doorgaande lijn die gemaakt worden binnen het onderwijsachterstandenbeleid vormen één-op-één input voor de afstemming die men probeert te realiseren binnen een IKC en omgekeerd. Het kan niet anders dan dat deze ontwikkelingen elkaar zullen (en moeten) versterken.

Lokale educatieve agenda (LEA) en regionale educatieve agenda (REA)

Onze gemeente voert overleg over tal van onderwerpen. Dit doen wij zowel aan 'de lokale tafel' als aan 'de regionale tafel'. In dit overleg leggen wij de relatie tussen verschillende beleidsthema's op het gebied van onderwijs en kinderopvang en voeren we het Op Overeenstemming Gericht Overleg.

Aansluiting onderwijs, opvang en (preventieve) jeugdhulp

Op 30 juni 2020 stelde de gemeenteraad de notitie 'Preventief Jeugdbeleid' vast. Een belangrijk thema in deze notitie is het versterken van de samenwerking tussen aan-z en het onderwijs/de kinderopvang. Op 29 juni 2021 onderschreef onze gemeente de Zeeuws-Vlaamse ontwikkelagenda 'Rondom het kind'.

Hierin staan de volgende ambities:

1. Versteven van de pedagogische basis rondom kind en gezin.
2. Toewerken naar een zo inclusief mogelijke leer- en ontwikkelomgeving in de regio: samen waar het kan, apart waar dat beter is.
3. Vormen van een lerend netwerk van partijen in de regio.

Op basis van deze notities werken wij de komende jaren zowel op lokaal als regionaal niveau aan de verdere afstemming en aansluiting tussen opvang, onderwijs en (preventieve) jeugdhulp.

6. Begroting

Gemeenten ontvangen jaarlijks een specifieke, geormerkte uitkering voor het bestrijden van onderwijsachterstanden¹³. Jaarlijks leggen wij verantwoording over de bestedingen af aan het rijk door middel van SISA.

¹³ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0041370/2018-09-28>

Indien de uitkering in een kalenderjaar niet of niet geheel is besteed aan het doel waarvoor deze is bestemd, kan het overschot worden besteed in een volgend kalenderjaar binnen het tijdvak (2019 - 2022, 2023 - 2026 e.v.). We zetten dit overschot bij de jaarrekening, conform de BBV-voorschriften, op de balanspost “vooruitontvangen rijksbijdragen onderwijsachterstanden”.

Aan het einde van een tijdvak van vier kalenderjaren moet het totaalbedrag aan uitkeringen zijn besteed aan het doel waarvoor het is bestemd. Een bedrag ter hoogte van maximaal de helft van de uitkering die is ontvangen in het vierde kalenderjaar kan worden besteed in het volgende vierjarige tijdvak.

Bij de uitvoering van het onderwijsachterstandenbeleid hanteren wij de volgende (financiële) uitgangspunten:

- De specifieke uitkering die wij ontvangen in het kader van het onderwijsachterstandenbeleid en het saldo op de balanspost “vooruitontvangen rijksbijdragen onderwijsachterstanden” zijn kaderstellend voor de uitvoering van onze taken in het kader van het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid. De inkomsten en uitgaven moeten dus per boekjaar budgettair neutraal zijn. Indien de uitgaven hoger zijn dan de specifieke uitkering over het betreffende jaar, dan laten we middelen uit de balanspost vrijvallen bij de jaarrekening. Wanneer de uitgaven lager zijn, dan voegen we middelen toe aan de balanspost.
- Tussentijdse verschuivingen binnen totale begroting zijn mogelijk: het is mogelijk dat we in enig jaar in afstemming met het veld prioriteiten stellen of extra investeren op één van de interventies, ten koste van een andere. Ook is het mogelijk dat de inkomsten toe- of afnemen. Wij stellen de begroting bij in afstemming met onze samenwerkingspartners. Dit doen wij uiteraard met inachtneming van onze wettelijke opdracht, onze formatieve verplichtingen en binnen het vastgestelde beleid.
- We voeren zo stabiel mogelijk beleid. We hanteren daarom als uitgangspunt dat we de het maximale bedrag mee willen nemen naar de volgende periode. Zo spreiden we de inzet van de opgebouwde middelen.

We stelden de volgende indicatieve meerjarenbegroting op voor de uitvoering het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid:

	2021	2022	2023	2024
Inkomsten				
Specifieke uitkering	1.823.000	1.823.000	1.823.000	1.823.000
Saldo balans per 1 januari	1.735.195	1.653.000	*911.500	464.500
Uitgaven				
Voorschoolse educatie (VE)	1.035.000	1.245.000	1.165.000	1.125.000
- Regeling peuteropvang en VVE 2020				
- Plan HBO-er in VE				
- Versterken kwaliteit VE				
- Vakantie VE				
- Kwaliteitsmeting				
- deskundigheid en begeleiding				
-				
Afspraken rond voor- en vroegschoolse educatie	490.195	657.000	570.000	597.500
- afspraken op locatieniveau tussen kinderopvang en basisonderwijs				
- gemeentelijke formatie OAB				

- resultaatafspraken - lokale/regionale educatieve - deskundigheid en begeleiding - startgroepen (m.i.v. 2023) - project Iedereen Telt Mee - NT2 aanpak - ouderbetrokkenheid -				
Activiteiten binnen het onderwijs	380.000	662.500	535.000	447.500
- interventies op locatieniveau, bijv: schakelklas, NT2 klas, verlengde schooldag - zomerschool - deskundigheid en begeleiding - Kleuter Kans Groep - schakelklas - NT2 aanbod schooloverstijgend -				
<i>Totaal uitgaven</i>	1.905.195	2.564.500	2.270.000	2.170.000
Balans saldo per 31 december	1.653.000	911.500	464.500	117.500

In bijlage 12 treft u een detailbegroting aan, die wij ieder jaar actualiseren.

7. Coördinatie, opvolging en evaluatie

De gemeente voert de regie op de uitvoering van het gemeentelijk beleid. Wij toetsen plannen en aanvragen op grond van het vastgestelde beleid. Wij namen in de begroting structureel middelen op voor de benodigde ambtelijke capaciteit.

Bestuurlijk overleg

Binnen het bestuurlijk overleg vindt het Op Overeenstemming Gericht Overleg plaats over het onderwijsachterstandenbeleid. Het overleg vindt op regionaal niveau en lokaal niveau plaats (lokale en regionale tafel). De wethouder onderwijs voert namens het college het Op Overeenstemming gericht overleg op grond van artikel 167 en 167a. Binnen het Zeeuws-Vlaamse portefeuillehoudersoverleg onderwijs vindt de afstemming plaats tussen de Zeeuw-Vlaamse gemeenten. Dit wordt ambtelijk voorbereid, waar toepassing met de samenwerkingspartners.

De werkgroep (gemeentelijk) onderwijsachterstandenbeleid

In deze werkgroep zitten vertegenwoordigers van de verschillende partijen. De werkgroep houdt zich bezig met de opvolging van de voortgang van het (gemeentelijk) onderwijsachterstandenbeleid. De werkgroep informeert en adviseert het gemeentelijk overleg.

Locatieoverleg

Dit overleg vindt plaats op locatieniveau tussen de samenwerkende partners in wijk of kern. In dit overleg worden de uitvoeringsafspraken binnen de locatie besproken en vindt de evaluatie plaats op uitvoeringsniveau.

College

In de notitie staat concreet aangegeven op welke onderdelen nog verdere uitwerking moet plaats vinden. Voor zover de verdere uitwerking niet past de bevoegdheden van de portefeuillehouder onderwijs of binnen de vastgestelde beleidsnotitie, beslist het college.

Na afloop van het schooljaar 2023 – 2024 actualiseren we de beleidsnotitie. Het college stelt deze opnieuw vast.

Bijlagen

- Bijlage 1. Evaluatie VVE 2020
- Bijlage 2. Opbrengst locatiemetingen VE 2019
- Bijlage 3. Plan 'pedagogisch beleidsmedewerker in de VE'
- Bijlage 4. Regeling vakantie VE
- Bijlage 5. Samenwerkingsovereenkomst VVE
- Bijlage 6. Afspraken ten aanzien van de doorgaande lijn
- Bijlage 7. Samenwerkingspartners onderwijs en kinderopvang op kern- of wijkniveau
- Bijlage 8. Rapportage resultaatafspraken
- Bijlage 9. Plan van aanpak Iedereen Telt Mee 2021
- Bijlage 10a. Schoolweging en schoolspreiding (peildatum 1 oktober 2019)
- Bijlage 10b. Monitor bereik VE (peildatum 1 oktober 2020)
- Bijlage 11. Kaders en voorwaarden locatieplannen gemeente Terneuzen
- Bijlage 12. Begroting (gespecificeerd)